

SIAURALAPIŲ LUBINŲ VEISLIŲ, ĮRAŠYTŲ Į NACIONALINIŲ AUGALŲ VEISLIŲ SĄRAŠĄ, APRAŠAI

TURINYS

	psl.
Boregine.....	1
Boruta.....	1
Probor.....	2
VB Derliai.....	2
VB Melsviai.....	3
VB Rausviai.....	3
VB Ugniai.....	4

Boregine. Siauralapių lubinų veislė sukurta Vokietijoje, Saatzucht Steinach GmbH sėklininkystės firmoje. Šios lubinų veislės ūkinio vertingumo nustatymo tyrimai atlikti 2006–2007 m. Vilniaus AVT stotyje. Veislės tyrimo metais gautas palyginti neblogas – 1,59 t ha⁻¹ vidutinis sėklų derlius, o žaliosios masės sausų medžiagų – 6,90 t ha⁻¹. Didžiausi derliai gauti 2007 m.: sėklų – 1,80 t ha⁻¹, o žaliosios masės sausų medžiagų – 8,92 t ha⁻¹.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris – 136,10 g. Sėklose nustatytas vidutinis 36,1 proc. baltymų kiekis, o žalios masės sausoje medžiagoje – 16,1 proc. Atlikus jų sėklų laboratorines analizes, absoliučiai sausoje medžiagoje buvo nustatyta 0,077 – 0,089 proc. alkaloidų. ‘Boregine’ veislės siauralapiai lubinai pagal sukaupiamą alkaloidų kiekį priskiriami mažo alkaloidingumo lubinams ir yra tinkami naudoti pašarui.

Augalai turi trumpą (63 cm), storą ir tvirtą stiebą, todėl yra labai atsparūs išgulimui. Jų atsparumas išgulimui įvertintas net 9 balais. Veislės tyrimo metais išaugintuose lubinuose lapai sudarė 70–75 proc. bendro jų žalios masės derliaus.

‘Boregine’ veislės lubinai yra ankstyvi. Jų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė iki nuėmimo žaliai masei – 54, o sėklai – 88 dienos (skaičiuojant nuo sėklų sudygimo iki pjūties žaliai masei ir iki jų sėklų pilnos brandos.). Veislės tyrimo metais lubinams būdingomis ligomis pažeistų augalų nenustatyta.

[Į viršų ↑](#)

Boruta. Siauralapių pašarinių lubinų veislė sukurta Vokietijoje, Saatzucht Steinach GmbH

sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo nustatymo tyrimai atlikti 2004–2005 m. Vilniaus AVT stotyje. Veislės tyrimo metais gautas palyginti geras – 2,99 t ha⁻¹ vidutinis sėklų derlius, o žaliosios masės sausų medžiagų – 9,73 t ha⁻¹. Didžiausi derliai gauti 2004 m.: sėklų – 3,37 t ha⁻¹, o žaliosios masės sausų medžiagų – 10,90 t ha⁻¹.

Sėklos vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris 137,38 g. Sėklose nustatytas vidutinis baltymų kiekis 32,4 proc., o žalios masės sausoje medžiagoje – 20,2 proc. Atlikus laboratorines analizes, sėklų (2005 m. derliaus) absoliučiai sausoje medžiagoje buvo nustatyta 0,111 proc. alkaloidų. Atsižvelgiant į tai, ‘Boruta’ veislės siauralapiai lubinai pagal sukaupiamą alkaloidų kiekį priskiriami vidutinio alkaloidingumo lubinams.

Augalų vidutinis aukštis 82 cm. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 8 balais. Veislė taip pat pasižymi atsparumu sėklų išbyrėjimui iš ankščių (8,5 balo) ir dideliu augalų lapuotumu. Bandymuose išaugintame žalios masės derliuje lapai vidutiniškai sudarė 54,9 proc.

‘Boruta’ veislės lubinai yra ankstyvi. Jų augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė iki pjūties žaliai masei – 65, o sėklai – 97 dienos. Veislės tyrimo metais ligų pažeistų augalų nenustatyta.

Į viršų ↑

Probor. Siauralapių lubinų veislė sukurta Vokietijoje, Saatucht Steinach GmbH sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo ir tinkamumo Lietuvos agroklimato sąlygoms tyrimai atlikti 2006–2007 m. Vilniaus AVT stotyje. Įrengtuose bandymuose veislės tyrimo metais gautas vidutinis 1,62 t ha⁻¹ sėklų ir 6,16 t ha⁻¹ žalios masės sausų medžiagų derlius. Didžiausias sėklų derlius – 1,71 t ha⁻¹ ir žaliosios masės sausų medžiagų – 7,76 t ha⁻¹ buvo gautas 2007 m.

Sėklos palyginti smulkios, 1000 jų vidutinis svoris – 118,55 g. Sėklose nustatytas baltymų kiekis sudarė 34,4–38,1 proc., o žalios masės sausoje medžiagoje – 15,1–16,6 proc. Šių lubinų sėklų absoliučiai sausoje medžiagoje nustatyta 0,006–0,336 proc. alkaloidų.

Augalai pasižymi labai dideliu lapuotumu. Bandymuose išaugintuose lubinuose lapai vidutiniškai sudarė 76,0 proc. bendro augalų žaliosios masės derliaus. ‘Probor’ veislės lubinų vidutinis aukštis – 61 cm. Jų atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 7 balais, o sėklų išbyrėjimui iš ankščių – 9 balais. Veislė ankstyva. Šių lubinų vegetacijos periodo vidutinė trukmė: iki pjūties žaliai masei – 54, o sėklai – 88 dienos (skaičiuojant nuo sėklų sudygimo iki nuėmimo žaliai masei ir iki jų sėklų pilnos brandos).

‘Probor’ veislės lubinų augalai palyginti atsparūs ligoms (lubinų antraknozei ir kitoms). Veislės tyrimo metais nustatytas tik nedidelis antraknozės pažeistų šios veislės augalų kiekis (5 proc.).

Į viršų ↑

VB Derliai. Siauralapių sideralinių lubinų veislė sukurta Lietuvos žemdirbystės instituto Vokės

filiale individualios atrankos metodu iš Rusijos N.Vavilovo augalininkystės instituto gauto kolekcinio pavyzdžio 3364 'Deter-3'. Veislės autorė dr. Z.Maknickienė.

Veislė tirta 1999 - 2001 m. Bandymuose pasižymėjo geru derliumi. Vidutinis žalios masės derlius gautas 63 t ha^{-1} , t. y. $1,2 \text{ t ha}^{-1}$ didesnis už standartinės veislės 'Snaigiai'. Gautas vidutinis sėklų derlius buvo $2,3 \text{ t ha}^{-1}$ arba net $1,6 \text{ t ha}^{-1}$ daugiau už standartinės veislės. Bandymuose gautas didžiausias žalios masės derlius - 78 t ha^{-1} , o sėklų - $2,8 \text{ t ha}^{-1}$.

Šios lubinų veislės žiedynas - kekė susideda iš 16 - 19 baltos spalvos žiedų. Sėklos taip pat baltos spalvos, 1000 jų vidutinė masė - 118,7 g. Veislės 'Derliai', auginamos sėklai, vegetacijos periodas, priklausomai nuo meteorologinių sąlygų, svyruoja nuo 82 iki 138 dienų. Veislė pasižymi sparčiu augimu visuose augimo tarpsniuose. Ji atspari ligoms, mažai pažeidžiama antraknozės ir fuzariozės. Atsparumas išgulimui įvertintas 7 balais.

'Derliai' veislės lubinai yra sideralinio tipo, pasižymintys aukštu alkaloidų kiekiu ir geriausiai tinka žaliajai trąšai, ypač ekologiniuose žemdirbystės ūkiuose.

[Į viršų ↑](#)

VB Melsviai. Veislė, sukurta Lietuvoje, *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centre*.

Lubinai buvo tirti žaliajai masei ir sėkloms Kaišiadorių AVT skyriuje 2018 ir 2020 metais. Atliekant bandymus, skirtus žaliajai masei, gautas vidutinis $35,7 \text{ t ha}^{-1}$ žaliosios masės derlius, iš jų – $5,79 \text{ t ha}^{-1}$ sausųjų medžiagų derlius. Vidutinis baltymų kiekis siekia 19,0 proc. sausojoje medžiagoje.

'VB Melsviai' veislės lubinų vidutinis aukštis siekia 56,5 cm. Atsparumas išgulimui vidutiniškai apskaičiuotas iki 7,5 balo (šis rodiklis nurodo, kad augalai nežymiai palinkę).

Veislės vegetacijos periodas vidutiniškai truko 60 dienų.

Atliekant bandymus, skirtus sėklų derliui, gautas vidutiniškai $2,39 \text{ t ha}^{-1}$ sėklų derlius. Apskaičiuota vidutiniškai 1000 sėklų masė – 165,7 g. Sėklose nustatytas vidutinis baltymų kiekis – 36,9 proc. Veislė atspari sėklų išbyrėjimui.

Veislės vegetacijos periodas vidutiniškai truko 87 dienas.

Veislė atspari ligoms. 2020 metais pastebimi nežymūs fuzariozės pažeidimai (laukelyje pažeisti tik keli augalai).

[Į viršų ↑](#)

VB Rausviai. Veislė, sukurta Lietuvoje, *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centre*.

Lubinai buvo tiriami Kaišiadorių AVT skyriuje 2019 ir 2020 metais sėklų derliui, kuris sudarė vidutiniškai $2,05 \text{ t ha}^{-1}$. Veislės vidutinė 1000 sėklų masė sudarė 176,4 g. Sėklose vidutinis baltymų kiekis siekia 36,6 proc.

'VB Rausviai' veislės vidutinis aukštis – 62,5 cm. Atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas

7,8 balais, o atsparumas sėklų išbyrėjimui – vidutiniškai 7,5 balo (atsparumas išgulimui ir išbyrėjimui iš ankščių vertinamas balais nuo 1 iki 9, kai 9 balai – labai atspari veislė).

Vegetacijos periodas vidutiniškai truko 85 dienas.

Veislė atspari ligoms. 2020 metais pastebimi nežymūs fuzariozės pažeidimai (laukelyje pažeisti tik keli augalai).

[Į viršų ↑](#)

VB Ugniai. Siauralapių sideralinių lubinų veislė sukurta Lietuvos žemdirbystės instituto Vokės filiale. ‘VB Ugniai’ veislę sukūrė: dr. Z. Maknickienė ir dr. A. Ražukas.

Šios lubinų veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2005–2006 m. Vilniaus AVT stotyje. Įrengtuose bandymuose veislės tyrimo metais gautas vidutinis 30,45 t ha⁻¹ žalios masės derlius ir 1,99 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausi derliai gauti 2005 m.: žalios masės – 38,90 t ha⁻¹, o sėklų – 2,69 t ha⁻¹.

‘VB Ugniai’ veislės sideralinių lubinų sėklos yra vidutinio stambumo, 1000 jų vidutinis svoris 125,34 g. Sėklos palyginti labai gerai laikosi ankštyse. Jų atsparumas išbyrėjimui iš ankščių įvertintas net 9 balais. Augalų vidutinis aukštis 70 cm. Veislės tyrimo metais (2005–2006 m.) augalai neišgulė. Lapai sudarė 67,8 proc. bendro augalų žalios masės derliaus. Veislė ankstyva. Žaliai trąšai derlius gali būti užiriamas praėjus vidutiniškai 55 dienoms po pilno sėklų sudygimo, o nuimamas sėklai – praėjus 80 dienų.

Sideralinių lubinų ‘VB Ugniai’ grūduose yra palyginti didelis alkaloidų kiekis, todėl jie netinkami pašarui.

[Į viršų ↑](#)